

привабливість галузі для молодих кадрів. Але в той же час, слабкими сторонами впровадження цифрових технологій є концентрація використання великих фінансових інвестицій та долучення висококваліфікованих людських ресурсів, що сповільнює розвиток вітчизняних агропромислових підприємств в зв'язку з складним політичним та економічним становищем України в останні роки.

Література

1. Кучмієва Т. С., Мороз Т. О., Шешунова А. В. (2023) Використання штучного інтелекту в сільському господарстві. *Modern Economics*. № 39, 69-74. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V39\(2023\)-10](https://doi.org/10.31521/modecon.V39(2023)-10)
2. Лебідь О. В., Кіпоренко С. С., Вовк В. Ю. (2023) Використання інструментів штучного інтелекту в сільському господарстві: європейський досвід та застосування в Україні. *Електронне моделювання*. Том 45, № 3, 57-71.
3. Шевченко А. А., Петренко О. П., Косик Д. В. (2024) Штучний інтелект в рослинництві: успішні кейси аграрних підприємств. *Modern Economics*. № 47, 130-137. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-19](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-19)
4. Хилько І. І., Заярнюк Н. І. (2024) Штучний інтелект в аграрному секторі економіки. Інформаційні технології у сучасному світі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених, 22 квітня 2024 р. Державний біотехнологічний університет, Харків, 225-227.
5. Andriushchenko K., Buriachenko A., Liezina A., Lavruk O., Korzhenivska N., Slavina N. (2024). The impact of labor resources on the economic security of an enterprise in the sustainable development concept. *Technology Audit and Production Reserves*, 6(80). <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2024.318702>.
6. Gaynor A., Frost L., Shanahan M. (2025) Seeking a circular economy of human nutrition: sewage farming in four Australian cities. *History Australia*. 1-20. DOI: <https://doi.org/10.1080/14490854.2025.2455990>.
7. Hina S., Saleem F., Arshad A., Hina A., Ullah I. (2021). Droughts over Pakistan: possible cycles, precursors and associated mechanisms. *Geomatics, Natural Hazards and Risk*, 12(1), 1638–1668. <https://doi.org/10.1080/19475705.2021.1938703>.

JEL Classification: D6, M21, Q13

Іван ВОСТРЯКОВ

Магістр

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ivostriakov@gmail.com

Лаврененко ВАЛЕНТИНА

к.е.н., професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ В АГРОБІЗНЕСІ

Анотація. У роботі розглядаються основні напрями цифровізації системи контролінгу в аграрному секторі. Визначено переваги впровадження цифрових технологій в управління агропідприємствами, проаналізовано сучасні програмні рішення для контролінгу, а також окреслено виклики та перспективи цифрової трансформації в агробізнесі України.

Ключові слова: контролінг, цифровізація, агробізнес, цифрові технології, ERP-системи, аграрний сектор.

Сучасні умови функціонування аграрного сектору зумовлюють необхідність пошуку нових інструментів управління, що забезпечують гнучкість, ефективність та швидку реакцію на зміну зовнішнього середовища. Одним із таких інструментів є контролінг — система управлінської підтримки прийняття рішень, що базується на систематичному зборі, обробці та

аналізі інформації. У контексті цифрової трансформації економіки особливої актуальності набуває цифровізація системи контролінгу, що дозволяє використовувати великі обсяги даних, автоматизувати процеси та підвищувати точність прогнозування [1].

Контролінг в класичному розумінні включає планування, контроль, моніторинг та аналіз діяльності підприємства. Цифровий контролінг — це інтеграція традиційної системи з цифровими технологіями, такими як Big Data, Business Intelligence (BI), ERP-системи, інтернет речей (IoT) та хмарні обчислення [2]. За даними досліджень, цифровізація контролінгу дозволяє знизити витрати на адміністративні функції до 25%, а також прискорити підготовку управлінської звітності на 30–40%[3].

Українські агропідприємства поступово впроваджують сучасні ERP-рішення, зокрема Oracle, SAP тощо. Наприклад, компанія "Кернел" активно використовує модулі аналітики для прогнозування врожайності та управління витратами, що є частиною цифрового контролінгу. Аналітики також відзначають, що поєднання агрономічних даних з моніторингом роботи техніки дозволяє в режимі реального часу відстежувати ключові показники ефективності (KPI), що значно підвищує прозорість, ефективність та оперативність прийняття управлінських рішень [4].

Проблеми та виклики цифровізації: попри потенційні вигоди, цифровізація системи контролінгу в агросекторі стикається з низкою проблем:

- висока вартість впровадження цифрових рішень;
- недостатній рівень IT-компетентностей персоналу;
- можливість швидкого застарівання програмного забезпечення
- низький рівень цифрової інфраструктури в окремих компаніях;
- опір змінам з боку персоналу [5].

Для подолання цих бар'єрів необхідне просвітницьке стимулювання цифровізації, зокрема через надання пільгового фінансування, проведення навчальних програм та розвиток IT-інфраструктури. Окремо варто виділити напрямки роботи з персоналом, для успішного впровадження системи контролінгу, оскільки саме люди відповідальні як за інтеграцію систем, так і за їх активне та ефективне використання в операційній діяльності підприємства

Цифровізація системи контролінгу є необхідною умовою модернізації українського агробізнесу. Очікується, що до 2030 року понад половина великих агропідприємств України перейдуть на цифрові моделі управління, в яких контролінг виконуватиме роль основного аналітичного ядра [6].

Впровадження цифрових інструментів у контролінг дозволить агрокомпаніям:

- оперативніше реагувати на ринкові зміни;
- зменшувати управлінські ризики;
- поглибити розуміння окремих елементів підприємства;
- підвищити ефективність ресурсного використання.

Успішна цифровізація контролінгу в агробізнесі можлива лише за умови комплексного підходу, який включає інвестиції, навчання персоналу, модернізацію технічної бази та інтеграцію з міжнародними стандартами. Однак, всі ці зусилля дозволять значно підвищити ефективність та результативність агропідприємств

Література

1. Савченко, Т.Г. (2020). Цифровізація аграрного сектору економіки України. Економіка та суспільство, № 23, с. 53–58.
2. Horváth & Partners. (2020). Performance Management in the Digital Age. Retrieved from <https://www.horvath-partners.com>
3. Deloitte. (2020). The Future of Controlling – Digitalization, Automation, and Agile. Retrieved from <https://www2.deloitte.com>
4. Fountas, S. et al. (2015). Farm management information systems: Current situation and future perspectives. Computers and Electronics in Agriculture, 115, 40–50.
5. Кравченко, О.С. (2022). Перешкоди цифрової трансформації управління аграрними підприємствами. Аграрна економіка, № 4, с. 121–127.
6. World Bank. (2021). Digital Agriculture Profile: Ukraine. Retrieved from <https://www.worldbank.org>.